

שיעור זה כולל שני חלקים.

בחלק הראשון, יחשבו התלמידים לאלו בעלי תפקידים הם מעוניינים לתת אות הצטיינות, כחוקרה על עשייתם ותרומתם.

המודעות לפרגון והכרת הטוב והתודה כלפי בעלי תפקידים שונים, הפועלים למעננו, הינה הנהגה חשובה להקנייה לתלמידים. ובלשונו של הרב קוק "כוח גדול בנפש":

הכוח של הכרת-טובה הוא כוח גדול בנפש, שכפי מעלת טהרתה יגדל הכוסף של הוצאתו-לפעל, וכפי מה שהאדם שלם בדעתו מתמלאה התרשמותו ממנו. ותנועה זו היא מהתנועות היותר חשובות בנפש,

(מוסר אביך / הרב קוק)

בחלק השני, נחזור לתפקידים הכיתתיים, שקיבלו התלמידים בתחילת השנה, ונלמד על עצמנו דרך ביצועם. עיבוד החוויה עם החברים ובסיוע המורה, עשויה לעזור לתלמידים להמשיג את תחושותיהם, לשקף את הצלחותיהם, ולמקד את הקושי.

הרמח"ל במסילת ישירים פרק ג' ביאור חלקי הזהירות, מלמד אותנו כלי מעשי לעשיית חשבון נפש ולמידה עצמית:

הנה הרוצה לפקח על עצמו, שתיים הנה ההשקפות הצריכות לו. האחת, שיתבונן מהו הטוב האמתי שיבחר בו האדם והרע האמתי שינוס ממנו, והשנית, על המעשים אשר הוא עושה לראות אם הם מכלל הטוב או מכלל הרע. וזה בשעת מעשה ושלא בשעת מעשה. בשעת מעשה, שלא יעשה שום מעשה מבלי שישקול אותו במאזני זהוה לראות מה יש בס מהרע והוא ולטהר ממנו. ודבר זה הודיעונו חכמינו זיכרונם לברכה באמרם (ערובין אותם כמו כן במאזני המשקל הזה לראות מה יש בס מהרע והוא ולטהר ממנו. ודבר זה הודיעונו חכמינו זיכרונם לברכה באמרם (ערובין יג, ב): "נוח לו לאדם שלא נברא יותר משנברא ועכשיו שנברא יפשפש במעשיו, ואכא דאמרי ימשמש במעשיו".

ותראה ששני הלשונות הם שתי אזהרות טובות ומועילות מאד, כי הנה הפשוט במעשים הוא לחקר על כלל המעשים ולהתבונן בו: הנמצא בהם מעשים אשר לא יעשו אשר אינם הולכים על פי מצוות ה' וחוקיו, כי כל אשר ימצא מאלה יבערם מן העולם. אך המשמוש הוא החקירה אפילו במעשים הטובים עצמם, לחקר ולראות היש בעניינם איזה פניה אשר לא טובה או איזה חלק שיצטרך להסירו ולבערו, והרי זה כמשמש בבגד לבחון הטוב וחזק הוא או חלש ובלוי, כן ימשמש במעשיו לבחון תכונתם בתכלית ההבחנה עד שישאר אך ונקי. כלל הדבר: יהיה האדם מעין על מעשיו כולם ומפקח על כל דרכיו שלא להניח לעצמו הרגל רע ומדה רעה, כל שכן עברה ופשע. והנני רואה צרך לאדם, שיהיה מדקדק ושקול דרכיו דבר יום ביומו, כסוחרים הגדולים אשר יפלטו תמיד כל עסקיהם למען לא יתקלקלו, ויקבעו עתים ושעות לזה, שלא יהיה משקלו עראי אלא בקביעות גדול, כי רב התולדה הוא.

הרמח"ל מדגיש מספר נקודות חשובות:

1. חשיבה על מעשינו צריכה להיעשות גם בזמן אמת", וגם בזמנים מיוחדים שיוגדרו למען חשיבה זו.
2. פשפש – בחינה כוללת של העשייה. לדוגמא: האם ביצעתי את המטלה שניתנה לי?
3. משמוש – העמקה בעשייה עצמה. לדוגמא: האם המטלה בוצעה באחריות, בהתמדה, בזריזות, בשמחה, בשלמות, תוך שיתוף החברים, הוספת יוזמות ורעיונות וכדו'.
4. יש לקבוע זמנים קבועים ומתוכננים מראש לחשיבה זו.

הנושאים בהם אנו עוסקים החודש – שליחות וענוה, הינם תשתיות הכרחיות כדי להצליח בע"ה בפעילות זו. תודעת השליחות היא הבסיס למוטיבציה להשקיע מחשבה וזמן כדי לשפר את ביצועי התפקיד שלנו. ענוה תאפשר לתלמידים להודות בכנות ברגשותיהם, לשמוע משוב וביקורת, ולקבל על עצמם במה להשתפר.

[להורדת השיעור באתר מפתח הלב, לחצו כאן!](#)

